

N:o 25.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 Febr. 1874, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående upphörande af optionsrätt till arrende af landtstatsboställe, som efter indragning till statsverket för dess räkning första gången utarrenderas; Gifven Stockholms Slott den 30 Januari 1874.

Genom Kongl. kungörelsen den 17 Juli 1847 angående åtskilliga föreskrifter till iakttagande vid utarrendering af kungs- och kungsladugårdar samt andra kronolägenheter, hvaraf arrenden till statsverket ingå, är förordnad bland annat att, derest lägenhetens förre innehafvare densamma väl brukat, bör, innan vidare åtgärd för lägenhetens förnyade utarrendering vidtages, arrendet deraf hembjudas bemälde innehafvare eller, i händelse han är med döden afgången, hans hustru eller barn emot den af Kongl. Maj:t och Rikets Kammar-kollegium fastställda maximi arrendesumma jemte öfriga vilkor enligt författningarne, och i Kongl. kungörelsen den 23 Maj 1857 meddelas ett tydligare bestämmande huruvida den åt innehafvare af landtstatsboställe, som till statsverket indrages, uti förstberörda Kongl. kungörelse tillerkända optionsrätt till arrendet af samma boställe bör vid första utarrenderingen efter skedd indragning företrädesvis tillhöra boställsinnehafvaren såsom löntagare eller den, som genom enskildt arrendekontrakt innehar eller brukar bostället, sålunda, att med innehafvare af till statsverket indraget boställe skall förstås den, som vid detsammas utarrendering för Kronans räkning bostället brukar och häfdar.

Sedan dessa författningar utfärdades, hafva, i öfverensstämmelse med Kongl. brefvet den 13 November 1863, angående de af Rikets Ständer fattade beslut i af-

seende å landtstaterna i länen, åtskilliga kronofogdar, häradsskrifvare och länsmän tid efter annan begärt och äfven erhållit nådigt tillstånd att få till statsverket afträda sina boställen emot rättighet dels att efter det belopp, hvartill boställsafkastningen och räntan funnes i stat upptagna, och utan rubbning af öfriga förmåner komma i åtnjutande af ersättning för boställets ränta och afkastning, dels ock erhålla hyresersättning med 300 R:dr för kronofogde eller häradsskrifvare och 150 R:dr för länsman; men oaktadt boställsinnehafvarne sålunda på egen begäran fått afträda sina boställen, hafva de, enligt hvad Kammar-kollegium uti underdånig skrifvelse den 12 April nästlidne år hos Kongl. Maj:t anmält, icke desto mindre vid den utarrendering deraf, hvarom det ålegat Kollegium att draga försorg, i de flesta fall begagnat den genom ofvan åberopade författningar dem tillerkända optionsrätt till arrendet.

Då det likväl synes vara mindre följdriktigt och ingalunda öfverensstämmande med de afsigter, som legat till grund för Kongl. brefvet den 13 November 1863, så vidt det angår indragning till statsverket af landtstatsboställen, att en tjänsteman, som förklarar sig vilja till statsverket afstå sitt boställe, derigenom skall kunna bereda åt sig sjelf en utsträckt rättighet och vidare åt sina arfvingar förmånen, kanske under mansåldrar, att utan täflan med andra bostället behålla, vill Kongl. Maj:t med afseende tillika å det anmärkta förhållande att det arrende, som för indraget landtstatsboställe erhålles, i allmänhet understiger det belopp, som i stället för boställets ränta och afkastning samt såsom hushyra af statsmedel till tjänstemannen utbetalas, härmed enligt Kammar-kollegii hemställan, föreslå Riksdagen, att optionsrätt till arrende af landtstatsboställe vid första utarrenderingen efter dess indragning till statsverket må upphöra.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välvågen. År och dag som ofvan.

OSCAR.

C. Fr. Wærm.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 30 Januari 1874.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*;
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*;
Statsråden: *Bredberg*,
              Berg,
              Friherre *Leijonhufvud*,
              Wern,
              Wennerberg,
              Bergström,
              Friherre *Alströmer* och
              Weidenhielm.

Departementschefen Statsrådet *Wern* uppläste härefter till justering följande, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, uppå Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande, nedannämnde dagar fattade beslut, uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till Riksdagen, nemligen;

1:o) den 7 November sistlidna år, angående upphörande af optionsrätt till arrende af landtstatsboställe, som efter indragning till statsverket, för dess räkning första gången utarrenderas;

Uppå Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder gilla berörda förslag, sådana de finnas detta protokoll bilagda; och skulle i enlighet med samma förslag nådiga propositioner till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo,
Axel Ädelgren.
